

Dokument s plenarne sjednice

A9-0248/2023

25.7.2023

IZVJEŠĆE

o odnosima EU-a i Švicarske
(2023/2042(INI))

Odbor za vanjske poslove

Izvjestitelj: Lukas Mandl

Izvjestitelji za mišljenje pridruženih odbora u skladu s člankom 57. Poslovnika:
Jörgen Warborn, Odbor za međunarodnu trgovinu
Hannes Heide, Odbor za kulturu i obrazovanje

SADRŽAJ

	Stranica
PRIJEDLOG REZOLUCIJE EUROPSKOG PARLAMENTA	3
OBRAZLOŽENJE	18
MIŠLJENJE ODBORA ZA MEĐUNARODNU TRGOVINU	19
MIŠLJENJE ODBORA ZA KULTURU I OBRAZOVANJE	25
INFORMACIJE O USVAJANJU U NADLEŽNOM ODBORU	29
POIMENIČNO KONAČNO GLASOVANJE U NADLEŽNOM ODBORU	30

PRIJEDLOG REZOLUCIJE EUROPSKOG PARLAMENTA

o odnosima EU-a i Švicarske (2023/2042(INI))

Europski parlament,

- uzimajući u obzir Ugovor o Europskoj uniji i Ugovor o funkcioniranju Europske unije, kojima se utvrđuju načela, ciljevi i nadležnosti EU-a i priznaje pravo europskih država da podnesu zahtjev za članstvo u Uniji,
- uzimajući u obzir Sporazum o Europskom gospodarskom prostoru (EGP)¹, kojim se priznaje pravo svake države članice Europske unije ili članice Europskog udruženja slobodne trgovine (EFTA) da podnese zahtjev za članstvo u EGP-u,
- uzimajući u obzir Sporazum između Europske ekonomske zajednice i Švicarske Konfederacije² potpisan 22. srpnja 1972.,
- uzimajući u obzir Sporazum između Europske ekonomske zajednice i Švicarske Konfederacije o izravnom osiguranju osim životnog osiguranja³,
- uzimajući u obzir Sporazum između Europske zajednice i Švicarske Konfederacije o pojednostavnjenju inspekcija i formalnosti u odnosu na prijevoz roba i o carinskim sigurnosnim mjerama⁴,
- uzimajući u obzir negativan ishod švicarskog referenduma kojim je odbačeno članstvo u EGP-u 1992.,
- uzimajući u obzir sklapanje nekoliko sektorskih sporazuma između EU-a i Švicarske, potpisanih 1999., poznatih pod nazivom „Bilateral I.”⁵,
- uzimajući u obzir devet dodatnih sektorskih sporazuma između EU-a i Švicarske, potpisanih 2004., poznatih pod nazivom „Bilateral II.”,
- uzimajući u obzir Sporazum između Europske zajednice i Švicarske Konfederacije o uzajamnom priznavanju u vezi s ocjenom sukladnosti⁶,
- uzimajući u obzir Sporazum između Europske zajednice i Švicarske Konfederacije o trgovini poljoprivrednim proizvodima⁷,
- uzimajući u obzir Sporazum između Europske zajednice i Švicarske Konfederacije o

¹ SL L 1, 3.1.1994., str. 3.

² [SL L 300, 31.12.1972., str. 189.](#)

³ [SL L 205, 27.7.1991., str. 3.](#)

⁴ [SL L 199, 31.7.2009., str. 24.](#)

⁵ [SL L 114, 30.4.2002., str. 6.](#)

⁶ [SL L 114, 30.4.2002., str. 369.](#)

⁷ [SL L 114, 30.4.2002., str. 132.](#)

- određenim aspektima javne nabave⁸,
- uzimajući u obzir Sporazum između Europske zajednice i njezinih država članica, s jedne strane, i Švicarske Konfederacije, s druge strane, o slobodnom kretanju osoba⁹,
 - uzimajući u obzir Sporazum između Švicarske Konfederacije i Europskog policijskog ureda, koji je potpisan 2004.,
 - uzimajući u obzir Sporazum o sudjelovanju Švicarske u schengenskom području od 26. listopada 2004.¹⁰, kojim se omogućuje slobodno kretanje osoba između Švicarske i država članica EU-a i kojim se olakšava suradnja u pitanjima sigurnosti i borbe protiv prekograničnog kriminala,
 - uzimajući u obzir Sporazum između Eurojusta i Švicarske, koji je potpisan 27. studenoga 2008.,
 - uzimajući u obzir Sporazum između Europske unije i Švicarske konfederacije o suradnji na primjeni njihovih prava tržišnog natjecanja¹¹ od 17. svibnja 2013.,
 - uzimajući u obzir Sporazum o suradnji između Europske zajednice i njezinih država članica, s jedne strane, i Švicarske Konfederacije, s druge strane, o europskim programima satelitske navigacije¹²,
 - uzimajući u obzir Sporazum između Europske unije i Švicarske Konfederacije o načinima njezina sudjelovanja u Europskom potpornom uredu za azil¹³, koji je potpisan 10. lipnja 2014.,
 - uzimajući u obzir Sporazum između EU-a i Švicarske o automatskoj razmjeni informacija o financijskim računima, koji je stupio na snagu 1. siječnja 2017.,
 - uzimajući u obzir regulatorni paket koji je Komisija predstavila 14. srpnja 2021., a čiji je cilj smanjiti neto emisije stakleničkih plinova u EU-u za najmanje 55 % do 2030. (COM(2021)0550),
 - uzimajući u obzir odluke Švicarskog saveznog vijeća od 24. kolovoza 2022. i 21. prosinca 2022. o usvajanju ciljeva EU-a za uštedu plina i električne energije, što je dio šireg regulatornog usklađivanja švicarske energetske politike i regulacije mreže,
 - uzimajući u obzir Sporazum između Europske unije i Švicarske Konfederacije o povezivanju njihovih sustava trgovanja emisijama stakleničkih plinova potpisan 23. studenoga 2017.¹⁴,
 - uzimajući u obzir zaključke Vijeća od 19. veljače 2019. o odnosima EU-a sa

⁸ [SL L 114, 30.4.2002., str. 430.](#)

⁹ [SL L 114, 30.4.2002., str. 6.](#)

¹⁰ SL C 308, 14.12.2004., str. 2.

¹¹ [SL L 347, 3.12.2014., str. 3.](#)

¹² [SL L 15, 20.1.2014., str. 3.](#)

¹³ [SL L 65, 11.3.2016., str. 22.](#)

¹⁴ [SL L 322, 7.12.2017., str. 3.](#)

Švicarskom Konfederacijom,

- uzimajući u obzir odluku Švicarskog saveznog vijeća od 26. svibnja 2021. o prekidu pregovora o institucijskom okviru EU-a i Švicarske,
 - uzimajući u obzir da je Švicarsko savezno vijeće 23. veljače 2022. donijelo niz smjernica za svoj pregovarački paket s EU-om,
 - uzimajući u obzir pozitivan ishod švicarskog referenduma od 15. svibnja 2022. o povećanju financijskog doprinosa Švicarske Agenciji za europsku graničnu i obalnu stražu (Frontex),
 - uzimajući u obzir zajedničku izjavu predsjednika Izaslanstva Švicarske savezne skupštine za odnose s Europskim parlamentom i Izaslanstva Europskog parlamenta za odnose sa Švicarskom (Izaslanstvo za odnose sa Švicarskom), usvojenu na 41. međuparlamentarnoj sjednici Švicarske i EU-a 7. listopada 2022. u švicarskom gradu Rapperswil-Joni,
 - uzimajući u obzir svoju Preporuku od 26. ožujka 2019. Vijeću, Komisiji i potpredsjednici Komisije / Visokoj predstavnici Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku o Sporazumu o institucionalnom okviru između Europske unije i Švicarske Konfederacije¹⁵,
 - uzimajući u obzir svoju Preporuku od 18. lipnja 2020. za pregovore o novom partnerstvu s Ujedinjenom Kraljevinom Velike Britanije i Sjeverne Irske¹⁶,
 - uzimajući u obzir Odluku br. 1313/2013/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. o Mehanizmu Unije za civilnu zaštitu¹⁷,
 - uzimajući u obzir članak 54. Poslovnika,
 - uzimajući u obzir mišljenja Odbora za međunarodnu trgovinu i Odbora za kulturu i obrazovanje,
 - uzimajući u obzir izvješće Odbora za vanjske poslove (A9-0248/2023),
- A. budući da su Europska unija i Švicarska politički i kulturno bliski saveznici sličnih stavova sa zajedničkim vrijednostima kao što su demokracija, vladavina prava, ljudska prava, zaštita manjina, socijalna jednakost te socijalna i okolišna održivost; budući da su EU i Švicarska ključni gospodarski partneri s interesom za zajedničko gospodarsko blagostanje;
- B. budući da EU i Švicarska imaju dugogodišnji odnos utemeljen na zajedničkim vrijednostima i ciljevima mira, predanosti očuvanju multilateralizma i međunarodnog poretka utemeljenog na pravilima te aktivnom vođenju globalnih napora u rješavanju izazova kao što su klimatske promjene, okoliš, gubitak biološke raznolikosti, iscrpljivanje resursa, održivi razvoj, ubrzavanje digitalizacije, migracije i međunarodna

¹⁵ SL C 108, 26.3.2021., str. 133.

¹⁶ SL C 362, 8.9.2021., str. 90.

¹⁷ [SL L 347, 20.12.2013., str. 924.](#)

sigurnost, međunarodno kazneno pravosuđe i međunarodno humanitarno pravo;

- C budući da je aktualna ruska ratna agresija na Ukrajinu istaknula potrebu da EU i Švicarska prodube suradnju u područjima vanjske politike, sigurnosti i odgovora na krize; budući da Švicarska surađuje u određenim dijelovima zajedničke vanjske i sigurnosne politike (ZVSP) EU-a i sudjeluje u misijama zajedničke sigurnosne i obrambene politike (ZSOP); budući da se Švicarska uskladila s EU-om u pogledu sankcija protiv Rusije i glasovala za sve rezolucije UN-a o ruskoj ratnoj agresiji na Ukrajinu;
- D budući da Švicarska traži nove oblike suradnje u područjima kao što su sigurnost, istraživanje, inovacije i zdravlje; budući da je Švicarska spremna proširiti suradnju u području sigurnosti, s naglaskom na područjima kao što su kibersigurnost, hibridne prijetnje, otpornost i dezinformacije; budući da Švicarska nastoji ojačati interoperabilnost u okviru Europske obrambene agencije; budući da su u Izvješću o švicarskoj sigurnosnoj politici za 2021. i njegovu dodatku za 2022. utvrđene mogućnosti za jačanje sigurnosne suradnje Švicarske s EU-om;
- E budući da su Švicarska i EU ključni gospodarski partneri – EU je glavni trgovinski partner Švicarske, a Švicarska je četvrti trgovinski partner EU-a nakon Kine, Sjedinjenih Američkih Država i Ujedinjene Kraljevine; budući da su EU i Švicarska jedna drugoj među glavnim odredištima za strana ulaganja te da su ključni partneri u trgovini uslugama;
- F. budući da je Švicarsko savezno vijeće odobrilo glavne parametre za pregovarački mandat s EU-om 21. lipnja 2023.;
- G. budući da su gospodarski i trgovinski odnosi Švicarske s EU-om uglavnom uređeni sporazumom o slobodnoj trgovini i nizom bilateralnih sporazuma, uključujući sporazum o slobodnom kretanju osoba, prema kojima je Švicarska pristala preuzeti određene aspekte zakonodavstva EU-a u zamjenu za pristup dijelu jedinstvenog tržišta EU-a;
- H. budući da je Švicarska duboko integrirana u jedinstveno tržište EU-a; budući da su EU i Švicarska dosad sklopili brojne bilateralne sporazume; budući da je mnoge od njih potrebno hitno ažurirati kako bi se održalo funkcioniranje unutarnjeg tržišta, u tom pogledu, između EU-a i Švicarske te kako bi se uzeli u obzir novi prioriteti;
- I. budući da je Švicarsko savezno vijeće u svibnju 2021. odlučilo prekinuti pregovore o institucijskom okviru EU-a i Švicarske; budući da je potrebno pronaći rješenje za budući odnos EU-a i Švicarske kako bi se učvrstili bilateralni odnosi i razvio puni potencijal partnerstva između EU-a i Švicarske u pogledu glavnih pitanja od uzajamnog interesa; budući da je nedavno održan niz preliminarnih razgovora između Komisije i Švicarskog saveznog vijeća;
- J. budući da je posjet potpredsjednika Europske komisije Maroša Šefčoviča Švicarskoj u ožujku 2023. dao novi poticaj za rasprave usmjerene na rješavanje institucionalnih problema; budući da postoji dokazana volja s obje strane da se s pomoću preliminarnih razgovora smanje preostali nedostaci na tehničkoj i političkoj razini; budući da je ključno da obje strane održe dinamiku, da se nastave kretati u pravom smjeru i da potencijalno ubrzaju svoje napore kako bi se utvrdilo postoji li čvrst temelj za pune

pregovore s mogućnošću brzog i uspješnog zaključenja;

- K. budući da je očuvanje jednakih uvjeta na jedinstvenom tržištu potrebno kako bi se osiguralo pošteno tržišno natjecanje na jedinstvenom tržištu; budući da se učinkovito jedinstveno tržište koje dobro funkcionira temelji na visoko konkurentnom socijalnom tržišnom gospodarstvu;
- L. budući da švicarski građani imaju ista prava kao i građani EU-a na slobodno kretanje, ulazak i boravak u EU-u, u skladu s pravom EU-a; budući da je 2021. u Švicarskoj u prosjeku radilo oko 351 000 osoba koje putuju na posao preko granice, dok je na dan 31. prosinca 2021. oko 442 000 švicarskih državljana imalo boravište u EU-u, a oko 1,4 milijuna građana EU-a imalo boravište u Švicarskoj;
- M. budući da Švicarska trenutačno ima status nepridružene treće zemlje u sklopu okvirnog programa EU-a za istraživanja i inovacije „Obzor Europa” i drugih povezanih programa i inicijativa, uključujući EU-ov program Erasmus+; budući da bi suradnja EU-a i Švicarske u području istraživanja i razvoja koristila objema stranama;
- N. budući da Okvir za suradnju Europske obrambene agencije i Švicarske potpisan 16. ožujka 2012. omogućuje razmjenu informacija i predviđa zajedničke aktivnosti u istraživanjima i tehnološkim projektima te projektima i programima u pogledu naoružanja;
- O. budući da će se u Švicarskoj 22. listopada 2023. održati opći izbori; budući da će se izbori za Europski parlament održati u lipnju 2024.;

Vanjska i sigurnosna politika

1. ističe snažan interes EU-a za suradnju sa Švicarskom kao partnerom sličnih stavova u pitanjima međunarodnog mira, sigurnosti, ljudskih prava i obrane, posebno kao odgovor na rusku ratnu agresiju na Ukrajinu; pozdravlja usklađenost Švicarske sa sankcijama EU-a donesenima u tom kontekstu i njezino usvajanje svih dosadašnjih paketa sankcija EU-a; uviđa predanost Švicarske očuvanju međunarodnog poretka utemeljenog na pravilima, među ostalim zajedničkim djelovanjem s EU-om u međunarodnim organizacijama i multilateralnim forumima;
2. prima na znanje dugogodišnju vanjsku politiku Švicarske koja se zasniva na promicanju mira, posredovanja i mirnog rješavanja sukoba; pozdravlja predanu i snažnu ulogu Švicarske kao članice Vijeća Europe, Organizacije za europsku sigurnost i suradnju, UN-a i Organizacije za gospodarsku suradnju i razvoj u pronalaženju rješenja za krize, među ostalim provedbom ustavnih dogovora u okruženjima visokog intenziteta, izgradnjom mira, olakšavanjem dijaloga, razvojem mjera za izgradnju povjerenja i mirenjem;
3. pozdravlja mandat Švicarske za razdoblje 2023./2024. kao nestalne članice Vijeća sigurnosti UN-a i shvaća ga kao priliku za jačanje međunarodne suradnje i promicanje zajedničkih prioriteta na multilateralnoj razini;
4. pozdravlja stav Švicarske koji je blizak ZVSP-u EU-a, među ostalim kad je riječ o pitanjima humanitarne pomoći, civilne zaštite, protuterorizma i klimatskih promjena, i

njezino sudjelovanje u nekoliko misija ZSOP-a, i to ponajprije EULEX Kosovo, EUFOR Althea i EUCAP Sahel; napominje da je Švicarska najčešće doprinosila misijama ZSOP-a u apsolutnom smislu; poziva na daljnji angažman u okviru ZVSP-a i ZSOP-a;

5. nadalje pozdravlja najavu Švicarske u studenome 2021. da će sudjelovati u određenim projektima stalne strukturirane suradnje te da se trenutačno ispituje potencijalno sudjelovanje u dvama projektima; napominje da je Švicarska izrazila interes za projekte povezane s kiberobranom i vojnom mobilnošću te da je riječ o novom približavanju EU-u u kojem Švicarska prvi put u svojoj povijesti razmatra obrambenu suradnju s drugim zemljama; pozdravlja namjeru Švicarske da sudjeluje u europskoj inicijativi zračne obrane Sky Shield;
6. potiče daljnju suradnju između Švicarske i EU-a u socijalnim i humanitarnim pitanjima, u skladu s integriranim pristupom EU-a, te u području ljudskih prava i demokracije, među ostalim putem Akcijskog plana EU-a za ljudska prava i demokraciju te globalnog režima sankcija u području ljudskih prava; pozdravlja članstvo Švicarske u europskom sustavu za upravljanje krizama;
7. pozdravlja pojačani ritam savjetovanja o vanjskopolitičkim pitanjima i činjenicu da Švicarska traži bližu suradnju s EU-om i NATO-om; u tom pogledu pozdravlja sudjelovanje Švicarske u programu Partnerstvo za mir; potiče Švicarsku da produbi suradnju s EU-om u području sigurnosti i obrane te da potpuno iskoristi administrativni sporazum s Europskom obrambenom agencijom; ističe važnost suradnje između država članica EU-a i Švicarske u pogledu sigurnosti te zemlje zbog njezina zemljopisnog položaja;
8. napominje da se Švicarska dobrovoljno usklađuje sa sankcijama EU-a protiv Rusije na pojedinačnoj osnovi; potiče Švicarsku da zadrži svoju predanost međunarodnom poretku utemeljenom na pravilima te da pomno i dosljedno primjenjuje i provodi sve donesene restriktivne mjere EU-a kao što je već činila dosad i da sprečava njihovo zaobilazanje, kako je Komisija predvidjela za države članice EU-a; potiče Švicarsku da izmijeni svoje zakonodavstvo kako bi se omogućilo oduzimanje ruske imovine; poziva Švicarsku da se pridruži radnoj skupini za rusku elitu, posrednike i oligarhe; nadalje potiče Švicarsku da surađuje s radnom skupinom EU-a za zamrzavanje i privremeno oduzimanje imovine kako bi se koordinirali i istražili pravni načini oduzimanja imovine, uključujući rezerve ruske središnje banke koje se nalaze u Švicarskoj, u skladu s međunarodnim pravom, te da aktivno sudjeluje u raspravama na međunarodnim forumima o upotrebi zamrznute imovine za obnovu Ukrajine;
9. uviđa da je Švicarska poduzela znatne humanitarne napore u Ukrajini, ponudila status zaštite ukrajinskim izbjeglicama te pružila znatnu financijsku potporu za obnovu Ukrajine, pa i u okviru Konferencije o oporavku Ukrajine 2022. u Luganu; potiče daljnju suradnju između EU-a i Švicarske u rješavanju aktualne krize;
10. sa žaljenjem primjećuje da Švicarska trenutačno zabranjuje ponovni izvoz streljiva i ratnog materijala proizvedenog u Švicarskoj iz država članica EU-a u Ukrajinu; pozdravlja prijedlog na nacionalnoj razini i pokretanje političke rasprave o toj temi u Vijeću država; poziva Švicarsko savezno vijeće da odobri ponovnu opskrbu Ukrajine

oružjem;

11. potiče Švicarsku da provede reviziju svojih praksi u pogledu sankcija kako bi se sustavnije uskladila sa sankcijama koje poduzima EU, i kada se one temelje na kršenjima ljudskih prava u okviru globalnog režima sankcija EU-a u području ljudskih prava;

Društvo i geopolitika

12. nadalje pozdravlja sudjelovanje Švicarske na sastancima na vrhu Europske političke zajednice;
13. uvažava suradnju EU-a i Švicarske u području međunarodnih migracija, uključujući upravljanje tokovima i premještanje izbjeglica; pozdravlja sudjelovanje Švicarske u radu Frontexa; poziva Švicarsku da ojača svoje razmjene s Agencijom EU-a za azil i Frontexom, koji su izravno uključene u bolje upravljanje međunarodnim migracijama u Švicarsku i iz nje; ponavlja da je sudjelovanje u šengenskom/dablinskom sustavu od ključne važnosti;
14. žali zbog toga što Švicarska do danas ne ispunjava uvjete za sudjelovanje u Mehanizmu EU-a za civilnu zaštitu jer se tom Mehanizmu mogu pridružiti samo članice EFTA-e koje su i članice EGP-a i druge europske zemlje kada to omogućuju sporazumi, te zemlje pristupnice, kandidatkinje i potencijalne kandidatkinje za članstvo u EU-u; poziva na brzo buduće partnerstvo sa Švicarskom u tom okviru otvaranjem Mehanizma EU-a za civilnu zaštitu za države članice EFTA-e; potiče na istraživanje mogućnosti sudjelovanja Švicarske u inicijativama za prevenciju katastrofa, pripravnost i odgovor na njih kako bi se ojačala opća otpornost i EU-a i Švicarske;

Gospodarstvo, tržište rada i pristup unutarnjem tržištu EU-a

15. podsjeća na dugogodišnji odnos EU-a i Švicarske koji se temelji na zajedničkim vrijednostima i ciljevima mira, socijalne pravde, odgovornosti za okoliš i gospodarskog blagostanja, kao i na njihovoj gospodarskoj i socijalnoj međuovisnosti; potiče ispitivanje dodatnih mogućnosti kako bi se Švicarskoj omogućilo da se pridruži Europskom nadzornom tijelu za rad i Informacijskom sustavu unutarnjeg tržišta; ističe zajedničku predanost daljnjem jačanju borbe protiv zlostavljačkih radnih uvjeta i osiguravanju učinkovite provedbe socijalnih prava diljem Europe;
16. naglašava da je očuvanje, jačanje i produbljivanje snažnih, stabilnih i održivih trgovinskih odnosa sa Švicarskom, četvrtim najvećim trgovinskim partnerom EU-a, i dalje važan prioritet te je u temeljnom interesu objiju strana, posebno u aktualnom turbulentnom međunarodnom ozračju; smatra da bi modernizirani i uzajamno koristan odnos, utemeljen na ambicioznom sporazumu, trebao ne samo smanjiti prepreke trgovini, već i stvoriti jednake uvjete za građane i gospodarske subjekte EU-a, izgraditi povjerenje, donijeti stabilnost, radna mjesta, rast i dobrobit, osigurati nediskriminirajuću zaštitu prava radnika i zajamčiti najvišu razinu zaštite potrošača i okoliša, pošteno tržišno natjecanje, održivi razvoj te socijalnu sigurnost, napredak i pravdu; naglašava da je važno nastaviti ulagati zajedničke napore za reformu Svjetske trgovinske organizacije (WTO), posebno njezina tijela za rješavanje sporova, te za promicanje održivih i zelenih trgovinskih inicijativa uoči 13. ministarske konferencije WTO-a;

17. smatra da je znatan stupanj integracije Švicarske s jedinstvenim tržištem EU-a jedan od glavnih čimbenika održivoga gospodarskog rasta; ističe da snažni odnosi EU-a i Švicarske nadilaze gospodarsku integraciju te da proširenje jedinstvenog tržišta doprinosi stabilnosti i blagostanju u korist svih građana i poduzeća, uključujući mala i srednja poduzeća (MSP-ove); ističe važnost jamčenja ispravnog funkcioniranja jedinstvenog tržišta radi postizanja jednakih uvjeta i stvaranja kvalitetnih radnih mjesta;
18. žali zbog činjenice da je Švicarska i dalje jedina članica EFTA-e koja nije pristupila EGP-u; no napominje da švicarski građani imaju ista prava kao i građani EU-a na slobodno kretanje, ulazak i boravak u EU-u, u skladu s pravom EU-a; ponavlja da 71 % švicarskog stanovništva podržava pristupanje EGP-u, a većina ujedno želi i puni pristup jedinstvenom tržištu EU-a i sudjelovanje u suradnji EU-a; napominje da bi Švicarska uvijek bila dobrodošla pristupiti EGP-u ili EU-u ako u budućnosti izrazi takvu želju; napominje da bi, u slučaju da takva želja bude izražena u razmjeru članstva u EU-u, to omogućilo Švicarskoj da u potpunosti sudjeluje u odlukama i pravilima EU-a;
19. ističe snažne gospodarske, socijalne i kulturne veze pograničnih regija između Austrije, Francuske, Italije, Lihtenštajna i Švicarske, a to su Auvergne-Rhône-Alpes, Baden-Württemberg, Bayern, Bourgogne-Franche-Comté, Bozen-Südtirol, Grand Est, Fürstentum Liechtenstein i Vorarlberg, koje dijele dugu povijest; ističe važnost stabilnih i snažnih odnosa i okvira između EU-a i Švicarske za buduću prekograničnu suradnju;
20. zabrinut je zbog svakog manjka provedbe određenih sporazuma s Unijom u Švicarskoj i njezina naknadnog donošenja zakonodavnih mjera i praksi koje bi mogle biti nespojive s tim sporazumima, posebno mjera koje utječu na slobodno kretanje osoba; poziva Švicarsku da ojača slobodno kretanje osoba uvođenjem dodatnih mjera u tom pogledu usklađivanjem s Direktivom 2004/38/EZ¹⁸; naglašava potrebu da Švicarska dinamično usvaja pravo EU-a o pitanjima uzajamne suradnje;
21. prima na znanje velik broj osoba koje putuju na posao preko granice između EU-a i Švicarske te velik broj građana EU-a koji žive i rade u Švicarskoj i švicarskih državljana koji žive i rade u EU-u; podsjeća da je slobodno kretanje osoba temeljno načelo jedinstvenog tržišta EU-a; naglašava da naseljavanje u drugoj državi članici EU-a nije bez ograničenja; žali zbog odluke Švicarskog saveznog vijeća o ponovnom uvođenju ograničenja na pristup švicarskom tržištu rada za hrvatske radnike u obliku kvota za dozvole te poziva Švicarsku da razmotri ukidanje te zaštitne klauzule;
22. potiče Švicarsku da primijeni relevantnu pravnu stečevinu EU-a i da poštuje svoje obveze iz Sporazuma o slobodnom kretanju osoba iz 1999., posebno u pogledu upućenih radnika, te da prilagodi popratne mjere kojima se jamči zaštita visokih socijalnih standarda te učinkovita i nediskriminirajuća zaštita prava radnika, jamčeći jednaku plaću za jednak rad na istom mjestu za mobilne, upućene i lokalne radnike te da omogućiti gospodarskim subjektima iz EU-a da pružaju usluge na njezinu teritoriju na nediskriminirajućoj osnovi; prima na znanje zabrinutost Švicarske u tom pogledu i ističe da su aktualne države članice imale slične bojazni, koje se nisu potpuno ostvarile; poziva Švicarsku da ublaži birokratske prepreke u području upućivanja radnika; napominje da Švicarska stalno poboljšava funkcioniranje popratnih mjera i pozdravlja

¹⁸ Direktiva 2004/38/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004. o pravu građana Unije i članova njihovih obitelji na slobodno kretanje i boravište na području države članice, SL L 158, 30.4.2004., str. 77.

njezin aktivan i redovit dijalog sa susjednim državama i drugim državama članicama EU-a o konkretnim pitanjima u okviru prekograničnog pružanja usluga;

23. potiče EU i Švicarsku da dijele primjere najbolje prakse i jačaju zaštitu radničkih prava, posebno u pogledu otpuštanja zbog povezanosti sa sindikatom, povezane minimalne naknade i kolektivnog pregovaranja, kako bi se osiguralo pošteno i pravedno tržište za sve radnike; prima na znanje aktualni postupak neovisnog posredovanja u Švicarskoj čiji je cilj pronaći kompromisno rješenje za zaštitu sindikalista od nepravednog otpuštanja; smatra da bi, kako bi se zajamčila dobra zaštita radnika, Komisija i Švicarsko savezno vijeće, u stalnom dijalogu sa švicarskim socijalnim partnerima, mogli razmotriti primjenu privremenih, ograničenih ili zaštitnih mjera na temelju prava EU-a tijekom jasno određenog razdoblja;
24. napominje da, sve dok se ne postigne sporazum o paketu sporazuma, postoji rizik od propadanja velikog broja bilateralnih sporazuma između EU-a i Švicarske i da ih je potrebno preispitati kako bi se osiguralo da i dalje budu relevantni i učinkoviti, te da pružaju pravnu sigurnost, konsolidaciju i daljnji razvoj odnosa između EU-a i Švicarske i perspektivu okrenutu budućnosti, posebno oni o poboljšanom i recipročnom pristupu švicarskom tržištu za gospodarske subjekte iz EU-a; zabrinut je zbog toga što osnovni bilateralni sporazumi postupno prestaju biti na snazi i više ne osiguravaju neometan pristup tržištu zbog neobuhvaćanja novih momenata u pravnoj stečevini EU-a; napominje da je model koji se temelji na pojedinačnim bilateralnim sporazumima umjesto na paketu sporazuma zastario; podsjeća da je usvajanje paketa sporazuma za postojeće i buduće sporazume kojima se omogućuje sudjelovanje Švicarske u jedinstvenom tržištu EU-a kako bi se osigurala homogenost i pravna sigurnost i dalje preduvjet za daljnji razvoj sektorskog pristupa; zabrinut je zbog nepostojanja rješenja u pogledu institucionalnih pitanja, što će dovesti do daljnjeg slabljenja primjene sporazuma o uzajamnom priznavanju;
25. napominje da odnosi između EU-a i Švicarske neće donijeti sve koristi građanima i poduzećima te da će s vremenom neizbježno doći do njihova narušavanja ako se ne modernizira sporazum o slobodnoj trgovini, koji je sklopljen prije 50 godina i otad nije prilagođen kako bi odražavao razvoj međunarodnih trgovinskih pravila, te paket bilateralnih sporazuma (I. i II.), koji su sklopljeni prije gotovo 20 godina, te ako izostane pravilan prijenos, provedba i primjena zakonodavstva o jedinstvenom tržištu; smatra da bi za rješavanje tog pitanja između EU-a i Švicarske Unija trebala težiti pragmatičnim rješenjima; napominje da je zastarjele bilateralne sporazume potrebno preispitati kako bi se spriječio njihov istek i uzeo u obzir razvoj relevantnog zakonodavstva EU-a radi očuvanja uzajamnog pristupa tržištu, što je posebno točno u području uzajamnog pristupa tržištu za industrijske proizvode, olakšavanja carina, slobodnog kretanja osoba, tehničkih prepreka trgovini i javne nabave; stoga poziva Komisiju da, jednom kada se pregovori nastave, predloži mandat za modernizaciju sporazuma o slobodnoj trgovini;
26. ističe da sporazum o uzajamnom priznavanju iz 2002. sve više zastarijeva jer se ne može ažurirati kako bi se uzelo u obzir novo zakonodavstvo EU-a; napominje da je to već stvorilo tehničke prepreke i otežalo trgovinu medicinskim proizvodima, a ponavljat će se i u budućnosti, posebno u području strojarstva, strojeva, građevinskih proizvoda i umjetne inteligencije; smatra da bi za rješavanje tog pitanja između EU-a i Švicarske

Unija trebala težiti pragmatičnim rješenjima;

27. napominje da zaštitu ulaganja trenutačno osiguravaju zastarjeli bilateralni sporazumi između Švicarske i samo devet država članica EU-a; smatra da bi moderan sporazum o zaštiti ulaganja između EU-a i Švicarske povećao pravnu sigurnost za ulagače s obje strane te dodatno ojačao bilateralne trgovinske odnose; stoga potiče Komisiju da predloži mandat za pregovore o modernom sporazumu o zaštiti ulaganja između EU-a i Švicarske;
28. napominje da se savjetovanje s poslovnim i sektorskim udruženjima trenutačno odvija samo putem neformalnih informacijskih kanala; poziva pregovarače da se dogovore o uspostavi bilateralne platforme za *ex ante* i *ex post* savjetovanje između EU-a i Švicarske kako bi se unaprijed olakšale rasprave i savjetovanja o svim novim mjerama ili subvencijama koje bi mogle negativno utjecati na trgovinu ili ulaganja; smatra da bi poslovna i sektorska udruženja trebala moći upozoriti tajništvo te platforme na sve nove prepreke trgovini ili ulaganjima; smatra da bi ta platforma s vremenom trebala postati sastavni dio okvira upravljanja za modernizirani trgovinski sporazum te da bi trebala obuhvatiti osnivanje službe za pomoć MSP-ovima, što bi pomoglo u smanjenju trgovinskih troškova i administrativnog opterećenja, a istodobno povećalo sudjelovanje MSP-ova u trgovini;
29. ističe da bi dogovoreni sporazumi trebali biti osmišljeni sa strukturom koja omogućuje horizontalnu dosljednost i transparentnost kako bi se olakšala provedba postojećih bilateralnih sporazuma te novih i ažuriranih sporazuma na lako razumljiv i praktičan način koji pruža pravnu sigurnost i predvidljivost te jamči da građani, radnici i poduzeća uključena u trgovinu između EU-a i Švicarske mogu efektivno uživati svoja prava;
30. smatra da bi u upravljanje potencijalnim sporazumom ili moderniziranim sporazumom o slobodnoj trgovini između EU-a i Švicarske trebao biti uključen zajednički odbor zadužen za zajedničko praćenje, strukturirani dijalog i nadzor od strane Europskog parlamenta i parlamenta Švicarske;
31. traži da EU i Švicarska tješnje surađuju u borbi protiv poreznih prijevара, pranja novca i utaje poreza; naglašava važnost jednakih uvjeta u području oporezivanja, posebno u pogledu porezne transparentnosti i automatske razmjene informacija;
32. ističe da je učinkovit mehanizam za rješavanje sporova, s ulogom za Sud EU-a kao posljednju instanciju za tumačenje prava EU-a, ključan i da je potrebno rješenje za sva institucionalna i strukturna pitanja, uključujući pravedan doprinos gospodarskoj i socijalnoj koheziji EU-a, ujednačenom tumačenju i primjeni sporazuma, dinamičnom usklađivanju s pravnom stečevinom EU-a i jednakim uvjetima, posebno u pogledu državnih potpora; podsjeća na kompromise koje je Komisija već postigla u pogledu mehanizma za rješavanje sporova; naglašava da se pristup unutarnjem tržištu EU-a mora temeljiti na pravednoj ravnoteži prava i obveza te da je zajednički pravilnik između EU-a i Švicarske u tom kontekstu preduvjet za zajedničko tržište i sudjelovanje Švicarske u unutarnjem tržištu;
33. pozdravlja otpuštanje drugog švicarskog doprinosa kohezijskoj politici EU-a i naglašava da su budući doprinosi Švicarske kohezijskoj politici EU-a ključni te da bi trebali

postati redovitiji i povećani, po uzoru na druge zemlje, kao što su Norveška, Island i Lihtenštajn;

34. ističe važnost zajedničkog okvira za državne potpore; poziva Komisiju i Švicarsko savezno vijeće da pronađu rješenje u tom pogledu;

Energija, klima i okoliš;

35. pozdravlja visok stupanj političke usklađenosti između Švicarske i EU-a u području energetske i klimatske politike; naglašava da EU i Švicarska teže ekološki prihvatljivoj, konkurentnoj i sigurnoj opskrbi energijom i klimatskoj neutralnosti do 2050. te ističe potencijal za bolje usklađivanje zakonodavstva između EU-a i Švicarske; poziva Komisiju i Švicarsko savezno vijeće da pronađu načine suradnje u pogledu paketa EU-a „Spremni za 55 %” i sudjelovanja Švicarske u raznim aspektima europskog zelenog plana, posebno u planu REPowerEU, kao i u industrijskim savezima, uključujući Europski savez za solarnu fotonaponsku industriju, Europski savez za čisti vodik i Europski savez za baterije; poziva Švicarsku da u okviru budućeg sporazuma o suradnji primijeni zakonodavstvo o zaštiti okoliša, posebno mehanizam za graničnu prilagodbu emisija ugljika i reformu sustava trgovanja emisijama;
36. napominje da strateška autonomija koju EU teži postići u pogledu industrijskih proizvoda i kritičnih sirovina također služi interesima Švicarske zbog intenziteta uzajamne gospodarske razmjene; smatra da bi Švicarska i EU mogli imati zajednički interes za bolju koordinaciju svojih industrijskih politika kako bi postigli bolju komplementarnost u strateškim industrijskim područjima;
37. nadalje pozdravlja angažman Švicarske u promicanju vodika s posebnim naglaskom na vodik iz obnovljivih izvora i naglašava poticajnu ulogu koju bi tranzit kroz Švicarsku mogao imati za europsko tržište vodika te plinova iz obnovljivih izvora i dekarboniziranih plinova;
38. sa zabrinutošću prima na znanje da Švicarska nije u dovoljnoj mjeri poduprla nastojanja EU-a da ukloni zaštitu fosilnih goriva iz Ugovora o energetskej povelji; poziva Švicarsku da razmotri povlačenje iz tog ugovora, slijedeći primjer nekoliko država članica EU-a;
39. naglašava da u sektoru električne energije stabilnost mreže i sigurnost opskrbe i tranzita ovise o bliskoj suradnji između EU-a i Švicarske; prima na znanje međusobnu povezanost švicarskih, njemačkih, talijanskih, austrijskih i francuskih elektroenergetskih mreža; i dalje je zabrinut zbog toga što isključivanje švicarske energetske industrije predstavlja sistemske rizike za sinkrono područje kontinentalne Europe; ističe važnost održive i otporne energetske tranzicije i poziva Švicarsku da aktivno sudjeluje u inicijativama EU-a za energiju iz obnovljivih izvora i integraciju u mrežu, kao što su paket za čistu energiju i paket „Spremni za 55 %”, uz učinkovito dinamično usklađivanje s pravom EU-a u sektoru električne energije;
40. naglašava da bi sporazum o tržištu električne energije stvorio pogodnu osnovu za kontinuiranu i blisku suradnju između EU-a i Švicarske, posebno u pogledu električne energije bez fosilnih goriva i čistih plinova, među ostalim inovativnim rješenjima za prekograničnu trgovinu električnom energijom, kao što je zajedničko tržište električne

energije; naglašava da svaki novi sporazum uključuje i relevantnu pravnu stečevinu EU-a u vezi sa zelenim planom i odredbe o suradnji između energetske regulatora iz EU-a i Švicarske; žali zbog činjenice da se zbog prekida pregovora između EU-a i Švicarske o sporazumu o institucijskom okviru planirani sporazum o električnoj energiji ne može sklopiti u kratkoročnom do srednjoročnom razdoblju i ističe važnost što skorijeg započinjanja pregovora o njemu; naglašava da su do njegova sklapanja potrebna tehnička rješenja na razini operatora prijenosnih sustava i uključivanje Švicarske u izračune kapaciteta EU-a kako bi se smanjili najveći rizici za stabilnost regionalne mreže i sigurnost opskrbe;

Istraživanje i inovacije, razvoj, obrazovanje i kultura

41. ističe važnost suradnje EU-a i Švicarske u području istraživanja, inovacija i razvoja, čime se jača uloga Europe kao snažnog aktera u tom području istraživanja i inovacija te jača europski obrazovni sustav; podsjeća da Švicarska troši gotovo 23 milijarde CHF godišnje na istraživanje i razvoj; prima na znanje važnost istraživanja i inovacija u energetske sektoru te sudjelovanja Švicarske u programima EU-a za istraživanje i inovacije radi promicanja razvoja čistih i održivih tehnologija u području energetike; smatra da program Erasmus+ doprinosi zblizavanju društava.
42. ističe važnost zajedničkih napora EU-a i Švicarske da u okviru istraživanja i razvoja rade na rješavanju globalnih izazova kao što su klimatske promjene te zdravstvena i energetska sigurnost; potiče obje strane da prednost daju suradničkim projektima kojima se doprinosi postizanju ciljeva održivog razvoja UN-a i ciljeva europskog zelenog plana;
43. napominje da je Švicarska nazadovala u status nepridružene treće zemlje u okviru programa Erasmus+ i Obzor Europa;
44. ponovno ističe važnost suradnje EU-a i Švicarske u programima EU-a kao što su Obzor Europa, Digitalna Europa, Euratom, ITER i Erasmus+ te pohvaljuje dosadašnju izvrsnu suradnju; traži da EU i Švicarska iznađu zajednički pristup u korist građana kako bi se postigla uzajamno korisna suradnja, posebno kad je riječ o sudjelovanju Švicarske u svim programima EU-a u razdoblju 2021. – 2027.; poziva obje strane da u okviru pregovora o širokom paketu vode rasprave o sudjelovanju Švicarske u programima EU-a, konkretno u programima Obzor Europa, Digitalna Europa, Euratom, ITER i Erasmus+, kako bi se Švicarska mogla brzo ponovno pridružiti po završetku pregovora;
45. i dalje je uvjeren da će stabilnije partnerstvo usmjereno na budućnost koristiti objema stranama i pomoći Švicarskoj da se pridruži programu Erasmus+ i drugim europskim programima;
46. poziva Komisiju i Švicarsko savezno vijeće da učine sve što je u njihovoj moći kako bi se zajamčili prijelazni aranžmani Švicarske za program Obzor Europa, čim se usvoji pregovarački mandat, zajedno s obvezom Švicarske da redovito i primjereno doprinosi kohezijskoj politici EU-a; žali zbog činjenice da Švicarska zbog svoje neuključenosti u program Obzor Europa nedavno nije sudjelovala u Europskom strateškom forumu za istraživačke infrastrukture; napominje da je Švicarska u okviru programa Obzor 2020. primila financijska sredstva u iznosu od 2,7 milijardi CHF te je stoga bila na prvome mjestu među pridruženim zemljama;

47. ističe dobru suradnju između EU-a i Švicarske u području svemira, posebno sudjelovanjem Švicarske u europskim programima satelitske navigacije Galileo i EGNOS; traži produblјivanje te suradnje uključivanjem Švicarske u program za promatranje Zemlje Copernicus i program satelitske telekomunikacije IRIS; podsjeća da Švicarska već ima koristi od podataka s otvorenim pristupom programa Copernicus te bi mogla imati još više koristi zahvaljujući pristupu podacima i uslugama tih programa;
48. uviđa važnost očuvanja i promicanja kulturne raznolikosti te traži da Švicarska i EU ojačaju svoju suradnju u područjima kulturne razmjene, obrazovanja i sporta, uključujući inicijativu Europske prijestolnice kulture;
49. primjećuje da od 2014., nakon referenduma o migraciji, Švicarska nije pridružena programu Erasmus+; prima na znanje neograničenu primjenu sporazuma o slobodnom kretanju osoba iz 1999. i odbijanje rezultata referenduma iz 2014. u novom referendumu o imigraciji iz 2020.; ističe da je slobodno kretanje osoba preduvjet za sudjelovanje u programu Erasmus+;
50. pozdravlja činjenicu da je pozivom na podnošenje prijedloga u okviru programa Erasmus+ 2022. omogućeno sudjelovanje pridruženih partnera iz Europskog prostora visokog obrazovanja u osnivanju saveza europskih sveučilišta, što je dovelo do sudjelovanja Švicarske;
51. naglašava povezanost sudjelovanja Švicarske u programu Erasmus+ i njezina potpunog prihvaćanja temeljnih sloboda ustanovljenih Ugovorima EU-a i Poveljom EU-a o temeljnim slobodama jer razmjene u okviru programa Erasmus+ ovise o slobodnom kretanju osoba;
52. potvrđuje činjenicu da brojni dionici u području obrazovanja u Europi pozivaju na pridruživanje Švicarske programu Erasmus+ te da švicarske organizacije studenata i mladih pozivaju švicarsku vladu da se uključi u konstruktivne pregovore s EU-om; ističe obrazovne i druge prednosti takvog pridruživanja za Švicarsku i EU;
53. ističe da su sve zainteresirane susjedne zemlje i zemlje sličnih stavova, uključujući Švicarsku, dobrodošle da se pridruže programu Erasmus+ i time doprinesu europskim obrazovnim sustavima i jačanju europskog prostora obrazovanja u cjelini;
54. naglašava da bi mobilnost učenika između EU-a i Švicarske u konačnici trebala biti uključiva i da bi u njoj trebali sudjelovati učenici iz svih država članica EU-a, regija i društvenih sredina te da bi se to moglo postići proširenjem dodatne potpore koja se nudi na one koji se suočavaju sa socijalnim izazovima, čime bi se ojačao status programa Erasmus+ kao istinski uključivog europskog programa;

Institucijski okvir i suradnja

55. žali što je Švicarsko savezno vijeće u svibnju 2021. odlučilo prekinuti pregovore o sporazumu o institucijskom okviru između EU-a i Švicarske nakon sedam godina pregovora; napominje da je taj sporazum bio ključan za sklapanje mogućih budućih sporazuma o daljnjem sudjelovanju Švicarske na jedinstvenom tržištu i nastavku neometane trgovine u nekoliko industrijskih sektora te da je prekid pregovora utjecao na sudjelovanje Švicarske u programu Erasmus+; žali zbog svakog diskursa u švicarskoj

javnoj i političkoj sferi prema kojem bi EU djelovao protiv švicarskih interesa; naglašava da bi drugi neuspjeh u pregovorima o sporazumu o odnosima EU-a i Švicarske bio štetan i za EU i za Švicarsku te da bi mogao oslabiti njihovu političku ulogu; prima na znanje da je odnos EU-a i Švicarske neuravnotežen i da nepostojanje strukturnog odnosa utječe na građane i poduzeća; pozdravlja pristup Švicarskog saveznog vijeća iz veljače 2022. u pogledu opsežnog pregovaračkog paketa i poziva ga da donese pregovarački mandat o ključnim strukturnim pitanjima kao politički signal EU-u;

56. naglašava da je u temeljnom interesu obiju strana da održavaju i osnažuju dobre, stabilne i uzajamno korisne odnosa u okviru moderniziranog odnosa koji se temelji na paketu sporazuma kojim se stvaraju stabilnost, povjerenje, dobrobit, ujednačeni uvjeti, radna mjesta, rast i predanost socijalnoj sigurnosti i pravdi;
57. prima na znanje odluku Švicarskog saveznog vijeća da dovrši preliminarne razgovore s EU-om u pogledu budućih pregovora i da je odobrilo glavne parametre za pregovarački mandat; sa žaljenjem napominje da će Švicarsko savezno vijeće tek krajem 2023. odlučiti hoće li se pripremiti za usvajanje pregovaračkog mandata; podsjeća da ta prilika neće dugo trajati s obzirom na švicarske savezne izbore u listopadu 2023. i europske izbore u lipnju 2024.;
58. pozdravlja političku izjavu nakon konferencije kantona od 24. ožujka 2023. u kojoj se zagovaraju odnosi s EU-om zasnovani na Ugovorima na temelju zajedničkih vrijednosti, čime se potvrđuje njihovo stajalište da se nastave i prodube bilateralni sporazumi te njihova spremnost da podrže Savezno vijeće u pregovorima; pozdravlja činjenicu da kantoni napominju da se u nedostatku prihvatljive alternative sa stajališta EU-a ne može izbjeći dinamično donošenje zakonodavstva EU-a;
59. očekuje da će se napredak u preliminarnim razgovorima između Komisije i Švicarskog saveznog vijeća pojačati kako bi se dobila potrebna pojašnjenja i jamstva za usvajanje mandata za pregovore; poziva obje strane da iskoriste tu priliku za pregovore o mogućem novom pregovaračkom paketu i sporazumu o suradnji između EU-a i Švicarske te da postignu dogovor prije isteka aktualnog mandata Komisije i Parlamenta; poziva Komisiju i Švicarsko savezno vijeće da brzo dovrše preliminarne razgovore;

o

o o

60. nalaže svojoj predsjednici da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću, Komisiji, potpredsjedniku Komisije / Visokom predstavniku Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku te predsjedniku, vladi i parlamentu Švicarske Konfederacije.

OBRAZLOŽENJE

Motiv koji se provlači kroz izvješće je razvoj većeg povjerenja između EU-a i Švicarske na temelju veće transparentnosti.

Veća suradnja, ujedno i posebno u institucijskom području, bila bi u interesu objiju strana, općeg dobra te građana Švicarske i Unije.

Nadalje, izvješćem se namjeravaju otvoriti potpuno nova tematska područja za suradnju između EU-a i Švicarske, posebno u područjima sigurnosti, geopolitike i mirovne politike. Naglasak je izražen i redosljedom poglavlja u izvješću.

Općenito, u izvješću se izražava hitna preporuka Komisiji EU-a i Saveznom vijeću Švicarske da brzo započnu i uskoro zaključe pregovore o paketu rješenja za institucijska pitanja. Provedba suradnje u novim tematskim područjima bit će korisna za dobro zaključenje pregovora.

29.6.2023

MIŠLJENJE ODBORA ZA MEĐUNARODNU TRGOVINU

upućeno Odboru za vanjske poslove

o odnosima EU-a i Švicarske
(2023/2042(INI))

Izvjestitelj za mišljenje: Jörgen Warborn

(*) Pridruženi odbor – članak 57. Poslovnika

PRIJEDLOZI

Odbor za međunarodnu trgovinu poziva Odbor za vanjske poslove da kao nadležni odbor u prijedlog rezolucije koji će usvojiti uvrsti sljedeće prijedloge:

- A. budući da su gospodarski i trgovinski odnosi Švicarske s EU-om uglavnom uređeni sporazumom o slobodnoj trgovini i nizom bilateralnih sporazuma, uključujući sporazum o slobodnom kretanju osoba, prema kojima je Švicarska pristala preuzeti određene aspekte zakonodavstva EU-a u zamjenu za pristup dijelu jedinstvenog tržišta EU-a;
- B. budući da su Švicarska i EU ključni gospodarski partneri – EU je glavni trgovinski partner Švicarske, a Švicarska je četvrti trgovinski partner EU-a nakon Kine, Sjedinjenih Američkih Država i Ujedinjene Kraljevine; budući da su EU i Švicarska jedna drugoj među glavnim odredištima za strana ulaganja te da su ključni partneri u trgovini uslugama;
- C. budući da su između 2014. i 2021. Europska unija i Švicarska pregovarale o sporazumu o institucijskom okviru o restrukturiranju odnosa između EU-a i Švicarske, posebno utvrđivanjem ključnih pravila i postupaka za dinamično preuzimanje i homogenu primjenu prava unutarnjeg tržišta, kako bi se osigurali jednaki uvjeti i provedba pravila o državnim potporama te osigurao odgovarajući mehanizam za rješavanje sporova;
- D. budući da je švicarsko Savezno vijeće 26. svibnja 2021. donijelo odluku o jednostranom prekidu pregovora o sporazumu o institucijskom okviru;
 - 1. svjestan je činjenice da povijesni, snažni i stabilni odnosi te zajedničke vrijednosti EU-a i Švicarske već desetljećima doprinose miru, gospodarskom blagostanju, socijalnoj pravdi i suradnji u Europi;
 - 2. naglašava da je očuvanje, jačanje i produbljivanje snažnih, stabilnih i održivih trgovinskih odnosa sa Švicarskom, četvrtim najvećim trgovinskim partnerom EU-a, i dalje važan prioritet te je u temeljnom interesu objiju strana, posebno u aktualnom turbulentnom međunarodnom okruženju; smatra da bi modernizirani i uzajamno

koristan odnos, utemeljen na ambicioznom sporazumu, trebao ne samo smanjiti prepreke trgovini, već i stvoriti jednake uvjete za građane i gospodarske subjekte EU-a, izgraditi povjerenje, donijeti stabilnost, radna mjesta, rast i dobrobit, osigurati nediskriminirajuću zaštitu prava radnika i zajamčiti najvišu razinu zaštite potrošača i okoliša, pošteno tržišno natjecanje, održivi razvoj te socijalnu sigurnost, napredak i pravdu; naglašava da je važno nastaviti ulagati zajedničke napore za reformu Svjetske trgovinske organizacije (WTO), posebno njezina tijela za rješavanje sporova, te za promicanje održivih i zelenih trgovinskih inicijativa uoči 13. ministarske konferencije WTO-a;

3. napominje da je Uredba EU-a o *roamingu* postigla velik uspjeh, pri čemu korist prvenstveno imaju građani u pograničnim regijama, no u širem smislu ona olakšava slobodno kretanje ljudi; napominje da zemlje Europskog gospodarskog prostora već primjenjuju Uredbu o *roamingu*; potiče Švicarsku da razmotri mogućnost primjene Uredbe o *roamingu* kao dijela novog sporazuma između EU-a i Švicarske, od čega bi korist imali i švicarski državljani i građani EU-a;
4. svjestan je da je Švicarska preuzela sankcije EU-a protiv Rusije u kontekstu ruske agresije na Ukrajinu; smatra da bi Švicarska i Europska unija trebale blisko surađivati kako bi se zamrznuta ruska imovina iskoristila za obnovu Ukrajine;
5. žali zbog odluke Saveznog vijeća Švicarske o prekidu pregovora o sporazumu o institucijskom okviru, koji je bilo neophodan za sklapanje eventualnih budućih sporazuma o daljnjem sudjelovanju Švicarske na jedinstvenom tržištu i nastavak nesmetane trgovine u više industrijskih sektora;
6. napominje da odnosi između EU-a i Švicarske neće donijeti sve koristi građanima i poduzećima te da će s vremenom neizbježno doći do njihova narušavanja ako se ne modernizira sporazum o slobodnoj trgovini, koji je sklopljen prije 50 godina i otada nije prilagođen kako bi odražavao razvoj međunarodnih trgovinskih pravila, te paket bilateralnih sporazuma (I. i II.), koji su sklopljeni prije gotovo 20 godina, te ako izostane pravilan prijenos, provedba i primjena zakonodavstva o jedinstvenom tržištu; smatra da bi za rješavanje tog pitanja između EU-a i Švicarske Unija trebala težiti pragmatičnim rješenjima; napominje da je zastarjele bilateralne sporazume potrebno preispitati kako bi se spriječio njihov istek i uzeo u obzir razvoj relevantnog zakonodavstva EU-a radi očuvanja uzajamnog pristupa tržištu, što je posebno točno u području uzajamnog pristupa tržištu za industrijske proizvode, olakšavanja carina, slobodnog kretanja osoba, tehničkih prepreka trgovini i javnoj nabavi; stoga poziva Komisiju da, jednom kada se pregovori nastave, predloži mandat za modernizaciju sporazuma o slobodnoj trgovini;
7. napominje da zaštitu ulaganja trenutačno osiguravaju zastarjeli bilateralni sporazumi između Švicarske i samo devet država članica EU-a; smatra da bi moderan sporazum o zaštiti ulaganja između EU-a i Švicarske povećao pravnu sigurnost za ulagače s obje strane te dodatno ojačalo bilateralne trgovinske odnose; stoga potiče Komisiju da predloži mandat za pregovore o modernom sporazumu o zaštiti ulaganja između EU-a i Švicarske;
8. napominje važnost pojačane suradnje između Švicarske i EU-a u borbi protiv klimatskih

promjena; naglašava da je važno da Unija i Švicarska razmotre mogućnost sudjelovanja Švicarske u raznim aspektima europskog zelenog plana, posebno u programu REPowerEU, uključujući europski savez za solarnu fotonaponsku industriju; zalaže se za pronalaženje načina za suradnju između EU-a i Švicarske u pogledu Unijinog paketa „Spremni za 55 %”;

9. ističe da Sporazum o uzajamnom priznavanju (2002.) postaje sve više zastario jer se ne može ažurirati kako bi se uzelo u obzir novo zakonodavstvo EU-a; napominje da je to već stvorilo tehničke prepreke i otežalo trgovinu medicinskim proizvodima, a to će se ponavljati i u budućnosti, posebno u području strojarstva, strojeva, građevinskih proizvoda i umjetne inteligencije; smatra da bi za rješavanje tog pitanja između EU-a i Švicarske Unija trebala težiti pragmatičnim rješenjima;
10. napominje da se savjetovanje s poslovnim i sektorskim udruženjima trenutačno odvija samo putem neformalnih informacijskih kanala; poziva pregovarače da se dogovore o uspostavi bilateralne platforme za *ex ante* i *ex post* savjetovanje između EU-a i Švicarske kako bi se unaprijed olakšale rasprave i savjetovanja o bilo kojim novim mjerama ili subvencijama koje bi mogle negativno utjecati na trgovinu ili ulaganja; smatra da bi poslovna i sektorska udruženja trebala moći upozoriti tajništvo te platforme na sve nove prepreke trgovini ili ulaganjima; smatra da bi ta platforma s vremenom trebala postati sastavni dio okvira upravljanja za modernizirani trgovinski sporazum te da bi trebala podrazumijevati osnivanje službe za pomoć MSP-ovima, što bi pomoglo u smanjenju trgovinskih troškova i administrativnog opterećenja, a istodobno povećalo sudjelovanje MSP-ova u trgovini;
11. ističe važnost popratnih mjera kojima se jamči učinkovita i nediskriminirajuća zaštita prava radnika, osigurava da mobilni, upućeni i lokalni radnici primaju jednaku plaću za jednak rad na istom mjestu te istodobno gospodarskim subjektima iz EU-a omogućuje pružanje usluga u Švicarskoj; naglašava da su takve popratne mjere potrebne kako bi se stvorili jednaki uvjeti za građane i gospodarske subjekte iz Unije u područjima u kojima Švicarska ima tržišni pristup jedinstvenom tržištu EU-a;
12. prima na znanje fleksibilnost Komisije i kompromise koji su ponuđeni u prethodnim pregovorima o sporazumu o institucijskom okviru i trenutačnim preliminarnim razgovorima;
13. pozdravlja odluku švicarskog Saveznog vijeća da izda mandat za utvrđivanje ključnih parametara za pregovarački mandat s EU-om te potiče Komisiju i švicarsko Savezno vijeće da brzo započnu pregovore; naglašava da je postizanje sveobuhvatnog okvirnog sporazuma najučinkovitiji način da se postojeći bilateralni sporazumi moderniziraju te da se odgovori na promjenjive prioritete u područjima kao što su klimatske promjene, digitalizacija, prava radnika i socijalna kohezija; naglašava da je važno iskoristiti aktualno stanje jer se opći izbori u Švicarskoj održavaju u listopadu 2023., a izbori za Europski parlament u lipnju 2024.; poziva Komisiju da pravodobno obavijesti Parlament o svim novim događajima te da s njime blisko surađuje u svim koracima povezanim s mogućim budućim pregovorima, da uzima u obzir njegova stajališta i svaki budući pregovarački mandat ograniči na pet godina;
14. naglašava da bi dogovoreni sporazumi trebali biti osmišljeni sa strukturom koja

omogućuje horizontalnu dosljednost i transparentnost kako bi se olakšala provedba postojećih bilateralnih sporazuma te novih i ažuriranih sporazuma na lako razumljiv i praktičan način koji pruža pravnu sigurnost i predvidljivost te jamči da građani, radnici i poduzeća uključena u trgovinu između EU-a i Švicarske mogu efektivno uživati svoja prava;

15. smatra da bi u upravljanje potencijalnim sporazumom o institucijskom okviru ili moderniziranim sporazumom o slobodnoj trgovini između EU-a i Švicarske trebao biti uključen zajednički odbor zadužen za zajedničko praćenje, strukturirani dijalog i nadzor od strane Europskog parlamenta i parlamenta Švicarske;
16. naglašava da švicarsko Savezno vijeće nije poduprlo nastojanja EU-a da ukloni zaštitu fosilnih goriva iz Ugovora o energetskej povelji; sa zabrinutošću napominje da bi poduzeća za fosilna goriva sa sjedištem u Uniji mogla organizirati svoje poslovanje preko Švicarske kako bi i dalje bila zaštićena u okviru Ugovora o energetskej povelji; potiče švicarsku vladu i Komisiju da se angažiraju kako bi istražile moguće koordinirano djelovanje u pogledu sljedećih koraka u okviru Ugovora o energetskej povelji.

INFORMACIJE O USVAJANJU U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

Datum usvajanja	27.6.2023
Rezultat konačnog glasovanja	+: 36 -: 0 0: 0
Zastupnici nazočni na konačnom glasovanju	Tiziana Beghin, Geert Bourgeois, Saskia Bricmont, Daniel Caspary, Arnaud Danjean, Paolo De Castro, Raphaël Glucksmann, Markéta Gregorová, Christophe Hansen, Heidi Hautala, Danuta Maria Hübner, Danilo Oscar Lancini, Bernd Lange, Margarida Marques, Gabriel Mato, Emmanuel Maurel, Alessandra Mussolini, Carles Puigdemont i Casamajó, Samira Rafaela, Catharina Rinzema, Inma Rodríguez-Piñero, Katarína Roth Neved'alová, Ernő Schaller-Baross, Helmut Scholz, Sven Simon, Kathleen Van Brempt, Marie-Pierre Vedrenne, Jürgen Warborn, Iuliu Winkler
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju	Mazaly Aguilar, Reinhard Bütikofer, Svenja Hahn, Michiel Hoogeveen, Seán Kelly, Miapetra Kumpula-Natri, Javier Moreno Sánchez

POIMENIČNO KONAČNO GLASOVANJE U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

36	+
ECR	Mazaly Aguilar, Geert Bourgeois, Michiel Hoogeveen
ID	Danilo Oscar Lancini
NI	Tiziana Beghin, Carles Puigdemont i Casamajó, Ernő Schaller-Baross
PPE	Daniel Caspary, Arnaud Danjean, Christophe Hansen, Danuta Maria Hübner, Seán Kelly, Gabriel Mato, Alessandra Mussolini, Sven Simon, Jörgen Warborn, Iuliu Winkler
Renew	Svenja Hahn, Samira Rafaela, Catharina Rinzema, Marie-Pierre Vedrenne
S&D	Paolo De Castro, Raphaël Glucksmann, Miapetra Kumpula-Natri, Bernd Lange, Margarida Marques, Javier Moreno Sánchez, Inma Rodríguez-Piñero, Katarína Roth Neved'alová, Kathleen Van Brempt
The Left	Emmanuel Maurel, Helmut Scholz
Verts/ALE	Saskia Bricmont, Reinhard Bütikofer, Markéta Gregorová, Heidi Hautala

0	-

0	0

Korišteni znakovi:

+ : za

- : protiv

0 : suzdržani

29.6.2023

MIŠLJENJE ODBORA ZA KULTURU I OBRAZOVANJE

upućeno Odboru za vanjske poslove

o odnosima EU-a i Švicarske
(2023/2042(INI))

Izvjestitelj za mišljenje (*): Hannes Heide

(*) Pridruženi odbor – članak 57. Poslovnika

PRIJEDLOZI

Odbor za kulturu i obrazovanje poziva Odbor za vanjske poslove da kao nadležni odbor u prijedlog rezolucije koji će usvojiti uvrsti sljedeće prijedloge:

1. primjećuje da od 2014. nakon referenduma o migraciji Švicarska ne primjenjuje program Erasmus+; prima na znanje neometano korištenje sporazuma o slobodnom kretanju osoba iz 1999. i odbijanje rezultata referenduma iz 2014. u novom referendumu o imigraciji iz 2020.; ističe da je slobodno kretanje osoba preduvjet za sudjelovanje u programu Erasmus+;
2. pozdravlja činjenicu da je pozivom na podnošenje prijedloga u okviru programa Erasmus+ 2022. omogućeno uključivanje pridruženih partnera iz Europskog prostora visokog obrazovanja u osnivanje saveza europskih sveučilišta, što je dovelo do sudjelovanja Švicarske;
3. naglašava povezanost sudjelovanja Švicarske u programu Erasmus+ i njezina potpunog prihvaćanja temeljnih sloboda ustanovljenih Ugovorima EU-a i Poveljom Europske unije o temeljnim slobodama jer razmjene u okviru programa Erasmus+ ovise o slobodnom kretanju osoba;
4. žali zbog jednostrane odluke švicarske vlade da 2021. prekine pregovore o okvirnom institucijskom sporazumu između EU-a i Švicarske koja je utjecala na sudjelovanje Švicarske u programu Erasmus+;
5. potvrđuje da brojni dionici u području obrazovanja u Europi pozivaju na pridruživanje Švicarske programu Erasmus+ te da švicarske organizacije studenata i mladih pozivaju švicarsku vladu da se uključi u konstruktivne pregovore s EU-om; ističe obrazovne i druge prednosti takvog udruženja za Švicarsku i Europsku uniju;
6. potvrđuje da dionici u sektoru mladih pozivaju Švicarsku da se uključi u volontiranje koje se provodi u okviru Europskih snaga solidarnosti, čime se podupiru mladi volonteri, osobe koje rade s mladima i organizacije mladih;

7. i dalje je uvjeren da će stabilnije partnerstvo usmjereno na budućnost koristiti objema stranama i pomoći Švicarskoj da se pridruži programu Erasmus+ i drugim europskim programima;
8. napominje da je Švicarska napustila status nepridružene treće zemlje u okviru programa Erasmus+ i Obzor Europa; ističe da bi pristup programu Obzor Europa te tekućim i budućim pilot-projektima u obama programima bio uzajamno koristan, uzimajući u obzir europsko istraživačko okruženje i potrebu za popunjavanjem praznina u razvoju vještina i tržištima rada, među ostalim u prekograničnim okruženjima;
9. pozdravlja preliminarne rasprave između Komisije i glavnog švicarskog pregovarača koje se održavaju od kraja ožujka 2022.; smatra da bi te rasprave mogle biti prihvatljiva osnova za brzu preporuku za početak pregovora; naglašava važnost sklapanja okvirnog sporazuma kojim bi se obuhvatila sva strukturna pitanja kojima se bave različiti bilateralni sporazumi;
10. naglašava da su sve zainteresirane susjedne zemlje i zemlje istomišljenice, uključujući Švicarsku, dobrodošle da se pridruže programu Erasmus+ i time doprinesu europskim obrazovnim sustavima i jačanju europskog prostora obrazovanja u cjelini;
11. naglašava da bi mobilnost učenika između EU-a i Švicarske u konačnici trebala biti uključiva i da bi u njoj trebali sudjelovati učenici iz svih država članica, regija i društvenih sredina te da bi se to moglo postići proširenjem dodatne potpore koja se nudi onima koji se suočavaju sa socijalnim izazovima, čime bi se ojačao status programa Erasmus+ kao istinski uključivog europskog programa;
12. napominje da sudjelovanje nastavnika i mladih u programima EU-a za obrazovanje, osposobljavanje, mlade i sport na svim razinama omogućuje snažno i održivo razumijevanje između Švicarske i EU-a; ističe koristi takvih programa za sve sudionike;
13. smatra da bi EU i Švicarska trebali biti ujedinjeni u njegovanju, promicanju i zaštiti europskih vrijednosti, uključujući demokraciju, akademsku slobodu, institucijsku autonomiju i pravo na obrazovanje; smatra da program Erasmus+ doprinosi zbližavanju društava.

INFORMACIJE O USVAJANJU U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

Datum usvajanja	28.6.2023
Rezultat konačnog glasovanja	+ : 25 - : 0 0 : 1
Zastupnici nazočni na konačnom glasovanju	Asim Ademov, Christine Anderson, Ilana Cicurel, Romeo Franz, Sylvie Guillaume, Irena Joveva, Petra Kammerevert, Niyazi Kizilyürek, Elzbieta Kruk, Predrag Fred Matić, Niklas Nienass, Peter Pollák, Diana Riba i Giner, Marcos Ros Sempere, Massimiliano Smeriglio, Michaela Šojdrová, Sabine Verheyen, Maria Walsh, Theodoros Zagorakis, Milan Zver
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju	Chiara Gemma, Łukasz Kohut, Rob Rooker, Marc Tarabella, Iuliu Winkler, Salima Yenbou

POIMENIČNO KONAČNO GLASOVANJE U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

25	+
ECR	Chiara Gemma, Elżbieta Kruk, Rob Roonen
NI	Marc Tarabella
PPE	Asim Ademov, Peter Pollák, Michaela Šojdrová, Sabine Verheyen, Maria Walsh, Iuliu Winkler, Theodoros Zagorakis, Milan Zver
Renew	Ilana Cicurel, Irena Joveva, Salima Yenbou
S&D	Sylvie Guillaume, Petra Kammerevert, Lukasz Kohut, Predrag Fred Matić, Marcos Ros Sempere, Massimiliano Smeriglio
The Left	Niyazi Kizilyürek
Verts/ALE	Romeo Franz, Niklas Nienass, Diana Riba i Giner

0	-

1	0
ID	Christine Anderson

Korišteni znakovi:

+ : za

- : protiv

0 : suzdržani

INFORMACIJE O USVAJANJU U NADLEŽNOM ODBORU

Datum usvajanja	18.7.2023
Rezultat konačnog glasovanja	+: 51 -: 3 0: 0
Zastupnici nazočni na konačnom glasovanju	Alexander Alexandrov Yordanov, François Alfonsi, Maria Arena, Petras Auštrevičius, Traian Băsescu, Anna Bonfrisco, Susanna Ceccardi, Włodzimierz Cimoszewicz, Katalin Cseh, Michael Gahler, Kinga Gál, Klemen Grošelj, Dietmar Köster, Andrius Kubilius, Ilhan Kyuchyuk, Jean-Lin Lacapelle, David Lega, Miriam Lexmann, Leopoldo López Gil, Antonio López-Istúriz White, Lukas Mandl, Thierry Mariani, Pedro Marques, David McAllister, Vangelis Meimarakis, Sven Mikser, Alessandra Moretti, Matjaž Nmec, Gheorghe-Vlad Nistor, Kostas Papadakis, Tonino Picula, Thijs Reuten, Nacho Sánchez Amor, Isabel Santos, Andreas Schieder, Dragoș Tudorache, Viola von Cramon-Taubadel, Witold Jan Waszczykowski, Charlie Weimers, Isabel Wiseler-Lima, Salima Yenbou, Željana Zovko
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju	Attila Ara-Kovács, Malik Azmani, Jakop G. Dalunde, Georgios Kyrtos, Sergey Lagodinsky, Juozas Olekas, Nikos Papandreou, Javier Zarzalejos
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju prema čl. 209. st. 7.	Franc Bogovič, Gilles Boyer, Othmar Karas, Samira Rafaela

POIMENIČNO KONAČNO GLASOVANJE U NADLEŽNOM ODBORU

51	+
ECR	Witold Jan Waszczykowski, Charlie Weimers
ID	Anna Bonfrisco, Susanna Ceccardi
NI	Kinga Gál
PPE	Alexander Alexandrov Yordanov, Traian Băsescu, Franc Bogovič, Michael Gahler, Othmar Karas, Andrius Kubilius, David Lega, Miriam Lexmann, Leopoldo López Gil, Antonio López-Istúriz White, David McAllister, Lukas Mandl, Vangelis Meimarakis, Gheorghe-Vlad Nistor, Isabel Wiseler-Lima, Javier Zarzalejos, Željana Zovko
Renew	Petras Auštrevičius, Malik Azmani, Gilles Boyer, Katalin Cseh, Klemen Grošelj, Georgios Kyrtos, Ilhan Kyuchyuk, Samira Rafaela, Dragoș Tudorache, Salima Yebou
S&D	Attila Ara-Kovács, Maria Arena, Włodzimierz Cimoszewicz, Dietmar Köster, Pedro Marques, Sven Mikser, Alessandra Moretti, Matjaž Nemeč, Juozas Olekas, Nikos Papandreou, Tonino Picula, Thijs Reuten, Nacho Sánchez Amor, Isabel Santos, Andreas Schieder
Verts/ALE	François Alfonsi, Jakop G. Dalunde, Sergey Lagodinsky, Viola von Cramon-Taubadel

3	-
ID	Jean-Lin Lacapelle, Thierry Mariani
NI	Kostas Papadakis

0	0

Korišteni znakovi:

+ : za

- : protiv

0 : suzdržani